

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

ИНСТИТУТ ПО АГРАРНА ИКОНОМИКА

София 1113, бул. "Цариградско шосе" 125, бл. 1, тел. 02/4653153, факс: 02/4651128
e-mail: office@iae-bg.com, www.iae-bg.com

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ И УПРАВЛЕНИЕ

на Института по аграрна икономика

за периода 2018-2022 г.

Проф. д-р Димитър Николов

За участие в обявения конкурс за директори съгласно на Заповед № РД-07-43/24.04.2018 г. на Председателя на ССА, на основание чл. 25 от Устройствения правилник на ССА, приет с ПМС № 226 от 15.09.2008 г. (обн., ДВ. Бр. 83/23.09.2008 г., изм. ДВ. Бр. 42 и 79 от 2009 г., бр. 84 и 101 от 2010 г., бр.14 от 2012 г., бр.62 и 91 от 2013 г., бр.36 от 2014 г., бр. 29 от 2015 г.)

2018 г.

Съдържание

1. ВЪВЕДЕНИЕ	3
1.1. НАУЧНИТЕ ПРИОРИТЕТИ, СТРУКТУРАТА НА УПРАВЛЕНИЕ И НОРМАТИВНАТА БАЗА НА АКАДЕМИЯТА.....	3
1.2. НАУЧНАТА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНАТА, ЕКСПЕРИМЕНТАЛНАТА ДЕЙНОСТИ И АДМИНИСТРАТИВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИНСТИТУТА.....	5
1.2.1. <i>Исторически преглед</i>	5
1.2.2. <i>Място на ИАИ в ССА</i>	7
1.3. НАУЧНИТЕ ПРИОРИТЕТИ В ОБЛАСТТА НА ОСНОВНАТА ДЕЙНОСТ НА ИНСТИТУТА У НАС, В ЕВРОПЕЙСКИ И СВЕТОВЕН МАЩАБ.....	10
1.4. СИСТЕМАТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ, ОСЪЩЕСТВЯВАНА ОТ НАУЧНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.....	13
1.5. СИСТЕМАТА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В СТРАНАТА И АКАДЕМИЯТА;	14
1.6. ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ У НАС, В ЕС И В СВЕТОВЕН МАЩАБ.....	15
2. ВИЗИЯ.....	20
2.1. ОРГАНИЗАЦИЯ И РАЗВИТИЕ НА ИНСТИТУТА	23
2.2. РАЗВИТИЕ НА КАДРОВИЯ ПОТЕНЦИАЛ.....	24
2.3. РАЗВИТИЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ	26
2.4. ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ	27
2.5. РАЗВИТИЕ НА НАУЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА И МАТЕРИАЛНАТА БАЗА	28
2.6. УКРЕПВАНЕ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ИНСТИТУТА	29

Списък на таблиците

Таблица 1 Възрастова характеристика на научния състав в края на 2017 г.....	10
Таблица 2 Структура на академичният състав на ИАИ	10
Таблица 3 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.1.....	24
Таблица 4 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.2.....	25
Таблица 5 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.3.....	27
Таблица 6 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.4.....	28
Таблица 7 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.5.....	28
Таблица 8 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.6.....	29

Списък на фигурите

Фигура 1 Организационна структура на ИАИ към 01.01.2018 г.....	9
Фигура 2 Организационна структура на ИАИ за периода 2018-2022 г.....	25

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Институтът по аграрна икономика (ИАИ) е национален изследователски център в областта на аграрната икономика, управлението на хранителните вериги и развитието на селските райони свързани с прилагането на Общата селскостопанска политика (ОСП) и други политики на ЕС. Настоящата програма е синтез между капацитета на наличния научен и експертен потенциал и опита, който придобих в последните четири години в управлението на ИАИ. Програмата е разработена на основата на следните принципи:

- 1) Адаптиране на научните изследвания в съответствие с изискванията на ЕС, държавната политика и тези на практиката (иновации, цифровизация);
- 2) Интердисциплинарни изследвания (например в областта на осигуряването на публичните блага от земеделието и опазването на околната среда);
- 3) Запазване и развитие на силните страни и полагане на усилия за преодоляване на слабостите в дейността на ИАИ;
- 4) Утвърждаване на ИАИ като регионален изследователски център на Балканите и разширяване на връзките му в глобален аспект;
- 5) Утвърждаване на изградените връзки с водещи университети и институти у нас и в чужбина;
- 6) Съхранение на традициите и наличния научен и експертен потенциал;
- 7) Утвърждаване на връзката между бизнеса и научните изследвания

1.1. НАУЧНИТЕ ПРИОРИТЕТИ, СТРУКТУРАТА НА УПРАВЛЕНИЕ И НОРМАТИВНАТА БАЗА НА АКАДЕМИЯТА.

Институтът по аграрна икономика разработва научно-изследователски проекти по Приоритет 4: Подобряване качеството на живота в селските райони чрез конкурентноспособно земеделие и увеличение на доходите. Това е приоритет, който е част от основните приоритети на научните изследвания за периода 2009-2018г, съгласно приетата стратегия на ССА.

Селскостопанската академия е национална автономна бюджетна за научно-приложна, иновативна и образователна дейност организация за научни изследвания към министъра на земеделието, храните и горите (Закон за ССА изм. и доп. ДВ бр.22 от 11 Март 2018г.).

Селскостопанската академия осъществява дейността си в рамките на държавната аграрна политика в съответствие с общата селскостопанска политика на Европейския съюз.

Селскостопанската академия е юридическо лице със седалище София, която съставя, изпълнява и отчита бюджет като част от консолидираната фискална програма по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

Приходите по бюджета на Селскостопанската академия се формират от:

1. трансфери от държавния бюджет, определени със закон;
2. приходи от сключени договори за изследователски проекти;
3. приходи от реализация на интелектуални продукти и други;
4. дарения, помощи и други безвъзмездно получени средства.

Лицата, които предоставят безвъзмездно помощи и средства на Селскостопанската академия, подават декларация за произход на средствата съгласно Закона за мерките срещу изпирането на пари.

Бюджетът на Селскостопанската академия и отчетът за неговото изпълнение се приемат от управителния съвет.

Селскостопанската академия може да сключва договори с висши училища и научни организации в страната и в Европейския съюз за съвместна, целево финансирана, образователна, квалификационна и научна дейност.

Органите на управление на Селскостопанската академия са:

1. председателят;
2. управителният съвет.

Председателят на Селскостопанската академия е хабилитирано лице, което се назначава и освобождава от министър-председателя по предложение на министъра на земеделието, храните и горите.

Председателят на Селскостопанската академия:

1. представлява академията;
2. ръководи и организира дейността и;
3. свиква и ръководи заседанията на управителния съвет;
4. изпълнява и други правомощия, свързани с дейността на Селскостопанската академия.

Управителният съвет се състои от председател и 8 членове. Председателят на Селскостопанската академия е и председател на управителния съвет. Членове на управителния съвет могат да бъдат хабилитирани лица от Селскостопанската академия.

Членовете на управителния съвет се назначават от министъра на земеделието, храните и горите по предложение на председателя на Селскостопанската академия.

Научната, научно-приложната дейност и обучението на докторанти се извършват от научни институти и научни центрове към ССА, които са юридически лица. За

осъществяването на експериментално-производствената, приложната и научно-приложната дейност на ССА към нея се създава ДП „Научно-производствен център”.

Предстои приемането на нов Устройствен правилник на ССА. Сегашният е в сила от 2008г, като последните изменения са от ДВ бр.36 от 25 април 2014г.

Други нормативни документи са:

- Правилник за дейността на експертните съвети по научно-изследователска дейност към ССА, който е в сила от 2012г.
- Правилник за работата на УС на ССА.
- Правилник за работата на научните съвети в научните институти към ССА

1.2. НАУЧНАТА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНАТА, ЕКСПЕРИМЕНТАЛНАТА ДЕЙНОСТИ И АДМИНИСТРАТИВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИНСТИТУТА

1.2.1. Исторически преглед

Институтът по аграрна икономика (ИАИ) е създаден през 1935 г. като Служба за земеделско-стопански проучвания при Министерството на народното стопанство, която през 1937 г. се преименува в Институт за земеделско-стопански проучвания с директор проф. Янаки Моллов. Основната му цел е всестранно да проучва и подпомага земеделското стопанство в икономическо и социално отношение, с оглед подобряване условията на живот в българското село.

През първия етап (1935-1944г.) от създаването на института научните направления на изследване са свързани с: определяне насоките на развитие на земеделското производство, доходността на земеделските стопанства; земеделско-стопанското райониране; организацията и преустройството на земеделските стопанства; цени и пазари на земеделските произведения. Правят се проучвания върху условията на живот на българското село и на тази основа Министерството на земеделието разработва план за подобряване на жизненото равнище на селското население.

През втория етап (1944-1989г.), след налагане моделът на централно-плановото управление на държавната и групово-кооперативната форма на собственост, настъпват радикални промени в методологията, принципите и методите на икономическите изследвания. Институтът бързо се разраства. Разширяват се сферите на научните направления. Машабни изследвания се правят в областта на: районирането, специализацията и концентрацията на селскостопанското производство; планиране и прогнозиране; организация, нормиране и заплащане на труда в селското стопанство,

организация на производството, трудови ресурси, управление на селскостопанските организации, селскостопанска ергономия, себестойност, цени и реализация на продукцията, интензификация и ефективност на производството, финансиране и кредитиране на селскостопанските организации, икономико-математическо моделиране и др.

През този период Институтът за земеделски проучвания се преименува в Институт по икономика и организация на селското стопанство. Негови директори са били видни учени като: Георги Калъпчиев, Минко Казанджиев, Петко Петков, Никола Попов, Титко Черноколев, Никола Палагачев, Петко Кирев, Атанас Ганев, Трифон Георгиев, Кръстю Брусарски.

През третия етап (1989- 2007 г.) дейността на института е насочена към проблемите, свързани с преминаването на земеделието към пазарна икономика. В годините на преход институтът осигурява основен експертен потенциал при оценки за раздържавяване на държавното имущество в страната. Изследванията се насочват в посока на активно подпомагане на държавата в провеждането на аграрната реформа, изясняване проблемите на аграрните отношения, пазара на земята и земеползването; институционално, организационно и производствено реструктуриране на земеделието и ХВП, цени, пазари, маркетинг и конкурентоспособност; устойчиво развитие и екология, икономически и социологически проблеми на селото и селските райони.

От състава на института се формират две нови структури. „Системата за агропазарна информация” /САПИ/ е създадена и финансирана от ФАР, която ежеседмично разпространява информация за движението на цените на земеделските продукти за отделните региони. По-късно тя започна да функционира самостоятелно като ООД. През 1995 г., по програма ФАР, към института се изгради „Агробизнес и счетоводен център” /АБСЦ/, който до 2000 г. активно обучава и подпомага селскостопанските производители със съвети, полезна информация и научно-приложна литература.

От 2001 г. Институтът по икономика и организация на селското стопанство е преименуван в Институт по аграрна икономика (ИАИ).

През четвъртия етап, след присъединяването на страната към ЕС – 2007 г., научната програма на ИАИ е свързана с въпросите на приложението на ОСП и въздействието ѝ върху българското земеделие. Институтът изготвя становища, анализи и препоръки за формите на държавна подкрепа на земеделието и селските райони, търговските режими и конкурентоспособността, безопасност на храните, приоритетите в развитие на селските райони, оценка на устойчивостта в сектора, реформиране на

аграрната наука и интегриране на нашата икономическа наука в европейските изследователски мрежи.

През 2012 г. в състава на ИАИ е присъединен Института по информационно осигуряване на системата към ССА. В резултат на това в ИАИ се помещава Централна селскостопанска библиотека – най-голямата в страната специализирана библиотека в аграрната област. Освен ЦСБ, в структурата на ИАИ са включени и редакциите на седемте научни списания на Селскостопанска академия: „Bulgarian Journal of Agricultural Science”, „Селскостопанска наука”, „Растениевъдни науки”, „Животновъдни науки”, „Почвознание, агрохимия и екология”, „Икономика и управление на селското стопанство” и „Селскостопанска техника”, които отразяват и популяризират, резултатите от научните изследвания в аграрната област.

Този параграф обобщава накратко историческото развитие на ИАИ и приемствеността в научно-изследователската му дейност в съответствие с принцип 5 от Въведението.

1.2.2. Място на ИАИ в ССА

Институтът по аграрна икономика е структурно звено в Селскостопанска академия, извършващо:

- научноизследователска и научно-приложна дейност в областта на аграрната икономика;
- библиотечно-информационна и издателска дейност в аграрната сфера.

През последните четири години дейността на ИАИ непрекъснато се допълва и разширява в следните направления:

- научни и научно-приложни изследвания по актуални проблеми в областта на аграрната икономика,
- управление на хранителните вериги и развитие на селските райони; разработване на стратегии и национални програми, свързани с прилагането на Общата селскостопанска политика (ОСП) и други политики на ЕС;
- разработване на национални и международни проекти;
- подготовка на нормативни документи;
- извършване на икономически анализи на стратегии, програми и мерки за развитие на земеделието, хранителната промишленост и селските райони и изготвяне на препоръки и предложения относно тяхната актуализация;

- съдействие при формиране и реализиране на аграрната политика на държавата и активно подпомагане на практиката;
- обучаване на докторанти по акредитирани програми;
- обучаване на специалисти и фермери;
- извършване на консултантски и експертни услуги; организиране на научни и научнопрактически форуми – конференции, кръгли маси, семинари, изложби и др.;
- извършване на библиотечно-информационно обслужване в аграрната област;
- издаване на специализираните научни списания обслужващи системата на ССА.

Научната и научно-приложната дейност в ИАИ е предмет на редица вътрешни нормативни актове:

- ПРАВИЛНИК ЗА УСТРОЙСТВОТО И ДЕЙНОСТТА НА ИАИ – с него се определя структурата, организацията и дейността на Института по аграрна икономика.
- ПРАВИЛНИК ЗА ВЪТРЕШНИЯТ ТРУДОВ РЕД НА ИНСТИТУТ ПО АГРАРНА ИКОНОМИКА;
- МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ПЕРСОНАЛА (определя условията и реда за вътрешно ежегодно оценяване на служителите на ИАИ).

По време на моя мандат с решение на Научен съвет /Протокол от 21.01.2015г./ бе приета „Методика за оценка на персонала”, с която се определят вътрешните условия и ред за оценяване на служителите в Институт по аграрна икономика. Основната цел на методиката е да се създадат условия за ефективно управление на персонала на Института, с което да се стимулира развитието на професионалните умения и качествено изпълнение на трудовите задължения на служителите. С методиката се оценява професионално развитие на персонала, на базата на което справедливо да се определят техните възнаграждения съобразно индивидуалните постижения. Оценяването на трудовото изпълнение на длъжността от служителите се извършва ежегодно, като предварително са зададени конкретни цели, задачи или изпълнение на преки задължения, които се атестират, чрез показаните от служителя компетентности.

- ПРАВИЛНИК ЗА КРЕДИТНА СИСТЕМА В ИАИ

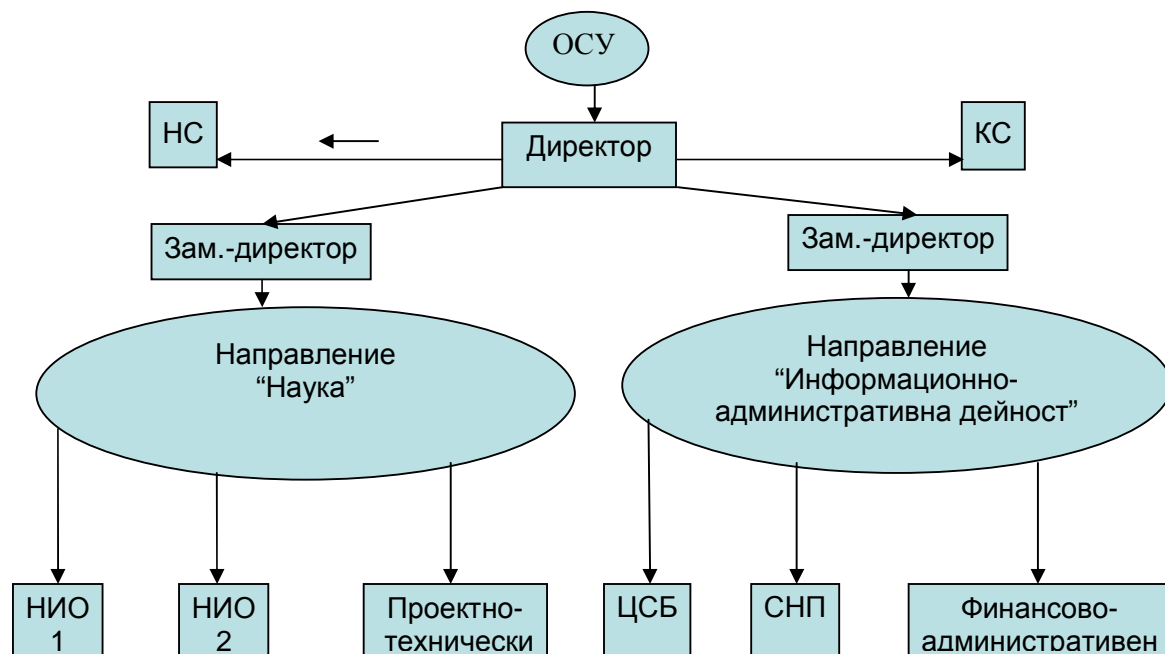
По време на моя мандат с решение на НС на ИАИ (Протокол № 4/08.06.2015) е приет и утвърден Правилник за „Кредитна система” за обучение на докторанти. С този правилник се регламентира задължителното прилагане на кредитна система при

подготовка на докторанти, с което обучението в трета степен на висшето образование в института се издига на качествено ново ниво.

Съгласно правилника образователната програма на докторантите в ИАИ се осъществява в съответствие с кредитната система за обучение. Обучението на всеки докторант се счита за успешно, при събрани на-малко 250 кредита, които се събират от три образователни модула: общо специализирано обучение, индивидуално специализирано обучение и общо академично обучение.

Структурата на ИАИ е представена на следващата схема:

Фигура 1 **Организационна структура на ИАИ към 01.01.2018 г.**

Легенда:

ОСУ – Общо събрание на учените

НС – Научен съвет

КС – Консултативен съвет

НИО 1 – Отдел “Икономика и управление на земеделските организации”

НИО 2 – Отдел “Икономика и управление на земеделието и хранителните вериги”

ЦСБ – Отдел “Централна селскостопанска библиотека”

СНП – Отдел “Специализирана научна периодика”

През 2017 г. числеността на ИАИ достигна 53 щатни бройки, от които 17 учени.

Таблица 1 Възрастова характеристика на научния състав в края на 2017 г.

Показатели	Брой	Относителен дял
До 35 години	1 бр.	6 %
От 36 до 50 г.	6 бр.	35 %
От 51 до 60 г.	6 бр.	35 %
Над 60 години	4 бр.	24 %
Общо	17 бр.	100 %

По време на моя мандат развитието на академичния състав беше в съответствие с утвърдената програма за кариерно развитие, приета от НС в синхрон с изявеното желание от страна на научните работници. За сравнение, през 2014 г. академичният състав е бил 19 бр., от които 2 професори, 9 доценти, 1 главен асистент и 7 асистенти като от тях 12 са с образователна и научна степен доктор. В края на 2017г. от общ академичен състав 17 бр. 6 са професори, 5 доценти, 3 главни асистенти, 3 асистенти като от тях 14 са с образователна и научна степен доктор.

Таблица 2 Структура на академичният състав на ИАИ

Години	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
професори	3	4	5	6
доценти	8	8	7	5
гл. асистенти	1	-	1	3
асистенти	7	6	5	3
Общ брой	19	18	17	17
в т.ч. с ОНС доктор	12	13	14	14

1.3. НАУЧНИТЕ ПРИОРИТЕТИ В ОБЛАСТТА НА ОСНОВНАТА ДЕЙНОСТ НА ИНСТИТУТА У НАС, В ЕВРОПЕЙСКИ И СВЕТОВЕН МАЩАБ

Научноизследователската дейност на ИАИ се развива в няколко направления, които отговарят на основните приоритети на научните изследвания и научните програми, заложи в Стратегията на ССА. Тези направления също така са адекватни и в синхрон с нуждите на държавната политика в областта на земеделието.

Направленията в научноизследователската дейност на ИАИ са:

- ОСП;
- Икономика, организация и управление на хранителните вериги;
- Аграрен маркетинг;
- Икономика и управление на аграрните организации;
- Развитие на селските райони;
- Управление на природните ресурси и биоикономика;
- Осигуряването на публичните блага в селските райони;

- Иновации, управление на риска и финансиране на земеделските стопанства.

В програмата за научни изследвания Хоризонт 2020 на ЕС основните акценти са: продоволствена сигурност, устойчиво земеделие и горско стопанство, морски изследвания, изследвания в морските и вътрешните водоеми и биоикономиката.

С инвестиция от 1,3 милиарда евро, работната програма за обществено предизвикателство 2 (SC2) за 2018-2020 г. се фокусира върху пет приоритета:

- **Справяне с изменението на климата и устойчивостта на сушата и морето.**

Изменението на климата е едно от най-големите предизвикателства пред Европа и света. Основните сектори, обхванати от SC2, са сред най-важните източници на емисии на CO₂ и са силно уязвими от изменението на климата. В същото време горите, почвите и океаните са основни резервоари за улавяне на въглерод. Научните изследвания и иновации в тази работна програма ще подкрепят постигането на амбициозните цели в областта на климата, като в същото време ще задоволят нуждите от храни, фуражи, биологични продукти и енергия за глобално население, което се очаква да достигне 10 милиарда до 2030 г.

- **Преминаване към кръгова биоикономика.**

За прехода към устойчива, нисковъглеродна и ресурсно ефективна биоикономика е от съществено значение да се приложи пакетът за кръгова икономика на Европейската комисия. Научноизследователската и развойна дейност във всички сектори SC2 ще подкрепят производствени и дистрибуционни системи с ефективно използване на ресурсите. Създаването на нови вериги за добавяне на стойност, въз основа на ново и по-ефективно използване на отпадъци, остатъци и странични продукти, както и нови бизнес модели ще подобрят природния капитал на ЕС.

- **Насърчаване на функциониращи екосистеми, устойчиви хранителни системи, здравословен начин на живот.**

Осигуряването на дългосрочна хранителна сигурност и устойчивост на хранителните системи изисква устойчиво управление на земите, почвата, водите и биологичното разнообразие като доставчици на сухоземни и водни екосистемни услуги. Тези услуги са от ключово значение за устойчивото първично производство и са в основата на цялата хранителна верига, храненето, начина на живот и здравето.

- **Насърчаване на иновациите в земеделието и рибарството - нови продукти, вериги и пазари.**

Иновациите са в центъра на политиките на ЕС. Тестването, демонстрирането и разширяването на новите технологии и бизнес модели са от решаващо значение за осигуряване на дългосрочна конкурентоспособност на първичния и вторичния сектор, обхванати от SC2. Прилагането на иновационните технологии създава висок търговски

риск за частните инвеститори, следователно публичните инвестиции са от съществено значение за създаването на устойчиви вериги за създаване на стойност, което води до нови работни места, продукти и услуги.

• **Развитие на интелигентни, свързани територии и вериги за създаване на стойност в селските и крайбрежните райони.**

Подпомагането на селските и крайбрежните райони за посрещане на широк спектър от икономически, екологични и социални предизвикателства на 21-ви век е едно от основните предизвикателства за Европа. Този приоритет е насочен към териториалното измерение на дейностите по НИРД в първичното производство, т.е.

В рамките на тази програма се предвиждат три направления. Едното от тях е „Възраждане на селските райони“, което е свързано с основната дейност на ИАИ. Целта на направлението е да се подобри естествения, социалния, културния и икономическия потенциал на селските райони и да се подкрепи съгласуваността на политиките. То ще стимулира икономическото развитие, екосистемните услуги и предприемаческите иновации. Това ще бъде постигнато чрез изграждане на стратегии за диверсификация и модернизация, подобряване на моделите на управление, подпомагане на иновативните вериги за хранителни и нехранителни вериги и оползотворяване на местните активи, включително човешкия природен и културен капитал. В рамките на тази политика съществуват следните направления в научните изследвания, които отговарят на предмета на изследвания в ИАИ:

• **От фермата до обществото**

Целта на това направление е да се разберат по-добре активите и дългосрочните движещи сили на селските територии и използването на земята и да се установи как те са засегнати от сегашните политики. Ще се акцентира върху разработването на иновативни политически инструменти / подходи и модели на управление, чрез които да се подобрят социално-икономическите и екологичните условия. Това включва изследвания на политиките, които оказват влияние върху доставката на екосистемни услуги и обществени блага.

• **Организиране на устойчиви хранителни и нехранителни вериги за стойност при променящи се условия.**

Целта на това направление е да се стимулира развитието на иновативни и устойчиви хранителни и нехранителни вериги и услуги за подкрепа на разнообразните потребности на общностите и бизнеса по отговорен и етичен начин, като по този начин да се насърчава устойчивият растеж и заетостта в селските райони.

- **Ползите от цифровата революция.**

Инструментите за ICT могат да играят ключова роля за растежа на селските райони чрез различни въздействия като повишаване на ефективността и конкурентоспособността, социално приобщаване, нови бизнес модели и възможности, модернизиране на услугите и обновяване на моделите на управление.

- **Повишаване на иновациите и увеличаване на човешкия и социален капитал в селските райони.**

Целта е да се подкрепи устойчивия растеж чрез насърчаване на иновациите. Това включва две основни направления: 1) укрепване на уменията, човешкия и социален капитал на земеделските стопани, лесовъдите и жителите на селските райони чрез подобряване на сътрудничеството, трансфера на знания и изграждането на мрежи; 2) инвестиране в системите на знанието и иновациите с цел подобряване на тяхното изпълнение.

1.4. СИСТЕМАТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ, ОСЪЩЕСТВЯВАНА ОТ НАУЧНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Функционирането на Системата за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност е регламентирана от Правилник, който е в сила от 2015г и в момента има разработен проект за неговата промяна.

Системата осигурява условия за подобряване качеството на научните изследвания посредством въвеждане на международни стандарти за качество, приложими за научноизследователската дейност, подобряване на управлението на научноизследователската дейност, отчетност на резултатите от научноизследователската дейност и на дейността на Фонд „Научни изследвания” пред научната общност, съответните държавни органи и други институции, които я финансират, както и пред обществото. Основна цел на системата е подкрепа за формиране на ефективна и ефикасна национална политика в областта на научните изследвания, насочена към постигането на високи конкурентни научноизследователски резултати и развитието на българските научни организации като равностойни партньори на водещи научни организации в Европейския съюз (ЕС) и в световен мащаб. Тя включва ежегодно наблюдение, оценка и анализ на научноизследователската дейност, осъществявана от организациите, както и на дейността на Фонда. Основни източници и инструменти на системата са:

- световните научни бази данни - SCOPUS, WEB of SCIENCE, Harzing's Publish or Perish (Google Scholar);
- статистическите бази данни, поддържани от Националния статистически институт (НСИ) и от Евростат;
- регистърът за научната дейност в Република България;
- базите данни, поддържани от Националния център за информация и документация, от Патентното ведомство на Република България, както и международните бази данни за патенти;
- отчетите за дейността на Фонда.

1.5. СИСТЕМАТА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ В СТРАНАТА И АКАДЕМИЯТА

Системата за обучение на докторанти се регламентира от Закона за развитието на академичния състав в РБългария, който е обнародван в ДВ. бр.38 от 21 Май 2010г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.101 от 28 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.30 от 3 Април 2018г., както и от Правилника за неговото приложение.

Съгласно чл. 3 от Закона процедурите за прием на редовни и задочни докторанти, както и за заемане на академични длъжности в акредитираните от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) професионални направления и специалности се откриват с решение на висшето училище или научната организация за провеждане на конкурс. Конкурсът се обявява в "Държавен вестник" и на интернет страницата на съответното висше училище или научна организация. Информацията за конкурса се изпраща и до Националния център за информация и документация за публикуване не по-късно от 7 дни след решението за обявяване на конкурса от съответния академичен или научен съвет. Кандидатите подават документи съгласно условията и реда, определени в този закон и реда, определен в правилника на съответното висше училище или научна организация в срок не по-малък от два месеца след обявлението в "Държавен вестник".

Обучението на докторантите преминава през няколко етапа. Първият етап е свързан с изискването кандидатът да има образователно-квалификационна степен „магистър”. Обучението на докторантите се осъществява по план при условията и по реда на Закона за висшето образование и правилника на съответното висше училище или научна организация. Редовната и самостоятелната форма на обучение са с продължителност до 3 години, а задочната и дистанционната - до 4 години. По изключение, регламентирано в правилниците на съответното висше училище или научна

организация, срокът може да бъде удължаван, но не повече от една година. В срок от един месец след изтичането на срока първичното звено предлага на научния съвет докторантът да бъде отчислен с право или без право на защита. Научният съвет се произнася с решение по предложението на първичното звено на първото си заседание след заседанието на първичното звено. Правото на защита може да бъде упражнено в срок, определен в правилника на съответното висше училище или на научната организация, но не по-късно от 5 години от решението на научния съвет.

В рамките на ССА системата за обучение се регламентира от ППЗРАСРБ. Образователната и научна степен „доктор” се придобива от лица само по докторски програми, по които ПСЗ имат програмна акредитация от НАОА. Лицата трябва да имат степен „магистър” от същата или сродна научна област на конкурса. Председателят на ССА издава заповед за обявяване на конкурс за прием на докторанти, на основание решението на Министерски съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение докторанти (редовно и задочно обучение), във висшите училища и научните организации. Заповедта съдържа: брой на обявените докторантури по институти (редовно и задочно обучение), докторски програми, срок за подаване на документи, време за провеждане на изпитите и размер на годишните такси. Конкурсът за прием на докторанти се обявява в „Държавен вестник” и на интернет страницата на ССА и на ПСЗ със срок два месеца.

В допълнение през 2015г беше въведена Кредитна система в ИАИ. С решение на НС на ИАИ (Протокол № 4/08.06.2015) е приет и утвърден Правилник за „Кредитна система” за обучение на докторанти. С този правилник се регламентира задължителното прилагане на кредитна система при подготовка на докторанти, с което в ИАИ обучението в трета степен на висшето образование се издига на качествено ново ниво. Допълнителна възможност за обучение на докторанти е по програма Еразъм + , която осигури обучението на докторанти в Хумболт университета в гр. Берлин и Университетът в гр. Болоня.

1.6. ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ У НАС, В ЕС И В СВЕТОВЕН МАЩАБ.

- **Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 г.**

Утрояване на публичното финансиране за наука до 2020 г. и цялостно трансформиране на научния сектор за да достигне световно ниво до 2030 г. Това е заложено в нов проект за Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 г.

В стратегията е заложено до 2020 г. държавното финансиране за научноизследователска дейност да се повиши тройно – до 0,7% от БВП, а през 2025 г. да достигне 1%. Идеята е нарастването на публичните средства да окаже ускоряващ ефект върху частното финансиране, което да се увеличи до 1,5% през 2020 г. и 2% от БВП през 2025 г.

България устойчиво изостава в научното развитие, което води до изоставане в областта на иновациите и високотехнологичната индустрия, а оттам и в приходите и качеството на живот. Това е основният извод от анализа на сегашното състояние в областта на научните изследвания в страната.

Според най-значимата научна база данни - Web of Science (WoS), през последните десетилетия България губи позиции по отношение на броя на международно видимите научни резултати. През 2016 г. страната ни заема 58-мо място след страни като Виетнам, Алжир и Нигерия. Подобна е позицията по брой цитирания. Активността на българските учени остава практически непроменена спрямо предходни години. Те създават около 3 500 документа и до 2 500 реферирани научни труда годишно. Тези стойности са в контраст със световните тенденции за ускорено повишаване на научната продукция.

Основната цел на новия проект за стратегия е България да стане регионален център за авангардни научни изследвания и развитие на нови технологии, както и да се възстанови международният научен авторитет на страната.

Документът предвижда три етапа на развитие. До 2022 г. българската наука трябва да се модернизира. До 2026 г. системата трябва да се доближи до средното европейско равнище. До 2030 г. научните изследвания в България трябва да достигнат световно ниво.

За постигане на тези цели в проекта за стратегия са формулирани конкретни дейности, индикатори за оценка на резултатите и механизми за контрол.

Изпълнителна агенция за наука към Министерството на образованието и науката (МОН) се предвижда да управлява и подкрепя изследванията в научните организации и висшите училища в България. Тя ще прави и мониторинг на научноизследователските дейности. Стратегията предвижда в структурата на агенцията да бъде включен и Фонд „Научни изследвания“.

Дейността на агенцията ще се разшири към създаване на различни програми: за финансиране на кариерно развитие на учените, за приложни изследвания, за развитие на научните центрове, за международно сътрудничество, както и към разработване на специализирани и секторни програми за научни изследвания.

Към Изпълнителната агенция за наука ще работят звена за подкрепа на участието на български колективи в европейски програми и за координиране на дейността на

основните научни центрове и инфраструктура. Тя ще взаимодейства с Националния иновационен фонд към Министерството на икономиката и със специализирани дирекции за наука и иновации на други министерства, предвижда се в документа.

С помощта на новата структура висшите училища и научните организации ще създадат критерии за атестиране на своите учени. Онези, които получат повече от една незадоволителна оценка, няма да могат да заемат академична длъжност.

Атестирането на учените ще влияе и върху формирането на заплатите им. Предвижда се основното възнаграждение да е фиксирано за отделните научни длъжности, докторанти и постдокторанти и да се покрива от държавната субсидия на научната организация или висше училище. Размерът на заплатите ще се определя спрямо средната работна заплата в страната за предходната година.

Ще има и допълнителни стимули, обвързани с конкретни научни резултати. За младите учени без научни резултати ще има различен механизъм за допълнително възнаграждение. Те ще могат да участват в специално създадени за тях проекти към Фонд „Научни изследвания“.

Предвижда се промяна на процедурата за конкурсите за главен асистент. Младите учени ще могат да кандидатстват за тази позиция с дисертационен труд без конкурсен изпит. Тяхното кариерно развитие ще бъде обвързано с резултатите от научната им дейност.

Проектът на стратегия предлага още в цялата страна да се създадат научно-иновационни комплекси, като за целта бъдат привлечени и партньори от бизнеса. Активно участие в развитието на комплексите трябва да имат общинските и областните управи и водещи партньори от чужбина. Тези структури ще бъдат финансирани чрез различни източници, включително и от структурните фондове на ЕС.

- **Национална инфраструктура за изследване и иновации в земеделието и храните (RINA, Reaserch, Innovation, Agriculture)**

Целта на инфраструктурата е: да бъдат надградени и свързани създадените до момента изследователски комплекси, информационни бази и компетентност в интердисциплинарни научни области на изследванията и иновациите в земеделието и храните; да бъдат интегрирани фундаменталните и приложни изследвания, образователните дейности за постигане на икономически жизнеспособен и стабилен отрасъл при условията на адаптация към климатичните промени, гарантиращо качеството на живот на населението.

За постигане на поставената цел ще се прилага интегриран подход, посредством преобразуване на резултатите от последните научни и технологични изследвания в

иновации. Тяхното по-бързо внедряване в практиката при земеделските производители, хранителните и консултантските служби ще допринесе за увеличаване предлагането на селскостопански продукти, задоволяващи потребностите на населението с храни в т.ч. и традиционни, запазващи високата си пълноценност и функционални качества, както и опазване на околната среда.

В рамките на проекта се предвижда създаването на Научен комплекс за агроинформация, агроуправление и развитие на селските райони, който ще бъде в ИАИ. В резултат от това се предвиждат следните резултати:

1. Обединяване на съществуващите информационни ресурси, научни резултати и иновации, свързани с дейността и управлението на съвременния агробизнес;

2. Създаване на гъвкава и добре организирана структура за подпомагане на агроуправлението в земеделието и развитието на селските райони, чрез анализ на състоянието, спецификата, основните проблеми и тенденции в управлението и развитието на земеделските стопанства в България, чрез обединяване интересите на бизнеса, научните среди и местните власти;

3. Изграждане на капацитет за представителни панелни теренни изследвания на социално-икономическото състояние и развитие на малките земеделски стопанства и на селските домакинства;

4. Насърчаване на обучението и консултирането в дух на предприемачество въз основа на експертна оценка и анализ на принципите, политиките и дейностите на Европейския съюз в областта на земеделието и развитието на селските райони.

- **Фонд „Научни изследвания” (ФНИ)**

ФНИ има за цел да подкрепя проекти и дейности за насърчаване на научните изследвания, съобразени с ратифицирани рамкови програми с определени приоритети на Европейския съюз, както и със „Стратегията за развитие на науката в България” до 2020 г .

ФНИ насърчава научните изследвания като:

- подпомага финансово научните организации и висшите училища на базата на проектно-програмно финансиране;
- финансира проекти, разработки и демонстрационни проекти в определените от Фонда научни направления;
- финансира проекти, разработки и демонстрационни проекти на млади учени.

- **"Хоризонт 2020"**

"Хоризонт 2020" е най-голямата рамкова програма на ЕС с бюджет от почти 80 млрд. евро Тя е отворена за проекти от всички страни на ЕС. Отделните приоритетни стълбове на програмата имат свои подстълбове, а те - направления и конкретни теми с

фиксираны сесии за подаване на проекти. Подстълбовете на първия стълб "Върхови научни постижения" са за подкрепа на водещи учени, на бъдещи и нововъзникващи технологии, на изследователски инфраструктури и за стипендии за млади изследователи. Вторият стълб "Водещи позиции в промишлеността" има три подстълба: "Лидерство в базовите и промишлени технологии (с теми в областта на като ИКТ, нанотехнологии, усъвършенствани производствени технологии, роботика, биотехнологии и космически изследвания); "Достъп до рисково финансиране" и "Иновации в МСП (вкл. Инструмент за МСП)". Третият стълб "Обществени предизвикателства" има 7 подстълба, съответно с теми най-общо по здравеопазване, устойчиво земеделие и храни, ефективна енергия, транспорт, воден сектор и биоикономика, действия по климата, околна среда, ресурсна ефективност и суровини; мислеци общества; сигурност.

"Хоризонт 2020" има няколко грантови схеми, ориентирани към подкрепа на различни типове дейности. Първата е за научноизследователски и иновативни дейности (НИИД). Тя подкрепя проекти с ясно дефинирани предизвикателства, които могат да доведат до натрупване на нови познания или до нови технологии. Втората схема е за иновативни дейности, които са по-близки до пазара в сравнение с НИИД и са пряко предназначени за изготвяне на планове или проекти за нови или подобрени продукти, процеси или услуги. Общото за двете схеми е, че по тях могат да кандидатстват с проектни предложения само консорциуми от поне три независими юридически лица от поне три различни страни, съответно фирми, научни, образователни, неправителствени, публични и други организации. Безвъзмездното финансиране на проекти по първата схема е до 100%, а за втората - до 70%, за бизнес организации и до 100% за организации с идеална цел. За всяка тема, включена в тези схеми, са посочени индивидуални граници на подкрепа от ЕС. Те варират в широки граници - от 1-2 млн. евро до над 10 млн. евро, като не се изключва подаване и селекция на предложения с молба за други извън предложените от ЕС суми.

- **Други грантови схеми в ЕС:** Програма ЕРАЗЪМ+; COST акция и др.
- **Привлечени средства по международни и национални схеми на финансиране:**

По времето на изминалия ми мандат като директор в ИАИ бяха привлечени средства от международни проекти в размер на 296 347 лв или 74 086 лв средно годишно. По линия на проекти финансирани от МОН общия размер на изразходваните средства за последните четири години са 119 711 лв или 29 927 лв средно годишно.

Собствените приходи са се увеличили от 14 670 лв през 2014 г. на 41 107 лв през 2017г.

2. Визия

Визията за развитието на ИАИ в следващите четири години е да се утвърди като международен център за научни и научно-приложни изследвания в областта на интердисциплинарната аграрна икономика, развитието на селските райони, управлението на хранителните вериги и специализираната научна аграрна информация. Основание за това са изградените трайни връзки и дългогодишно сътрудничество със сродни институти и университети от региона.

Мисията на ИАИ в тази програма е да подпомага аграрната политика на държавата и практиката чрез научни изследвания, научно-приложна и информационна дейност в областта на аграрната икономика, организацията, развитието на селските райони, социологията, екологията, управлението на земеделието и хранителните вериги и биоикономика.

SWOT анализ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ol style="list-style-type: none">1. Дългогодишен опит в научноизследователските области на аграрната икономика и развитието на селските райони.2. Институционално обединяване на научноизследователската с информационно-библиотечната и издателската дейност.3. Научно-изследователската проблематика е разработена в съответствие с последните достижения на най-новите достижения на теорията и с потребностите на земеделската политика и практика.4. Устойчиво сътрудничество с Министерство за земеделието, храните и горите, Министерството на образованието и науката, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на регионалното развитие и благоустройство, Национална служба за съвети в земеделието и др.5. Участие на Института в	<ol style="list-style-type: none">1. Недостатъчна численост на академичния персонал.2. Затруднен достъп до информация (Институтът няма изградена вътрешна база данни за общо ползване) .3. Недостатъчно подмладяване на академичния и експертен персонал.4. Липса на капиталови средства за обновяване на материално техническата база.5. Липса на средства за подобряване на условията на труд (амортизирана ВиК и електрическа инсталация).6. Остаряла инфраструктура и лоши условия за съхраняване на библиотечния фонд.7. Недостатъчно средства за обновяване на библиотечния фонд.8. Липса на финансови възможности за публикуване на хартиен носител на приключили научно изследователски проекти с ISBN

<p>разработването на стратегии, програми и планове за формиране на аграрната политика на национално ниво.</p> <p>6. Ръководство и участие в национални и международни проекти, финансирани от ССА, МОН, Хоризонт 2020 и др.</p> <p>7. Акредитация за обучение на докторанти по две програми, съобразно с новите изисквания на Национална агенция за оценяване и акредитация</p> <p>8. Изграждане на стабилни взаимоотношения със структурните звена на ССА-ежегоден традиционен открит ден на институтите от района на гр. София с домакин ИАИ и организиране на младежка сесия, и участие в проекти на ИАИ.</p> <p>9. Подмладяване на изследователския и експертен персонал и ускоряване на кариерното развитие на академичния състав</p> <p>10. Изградена е партньорска мрежа с Нов български университет и Аграрен университет – Пловдив: магистърски програми, научно-изследователски проекти, научни форуми</p> <p>11. Участие в национални и международни земеделски изложения (Агра, Бата Агро и др.)</p> <p>12. Активно международно сътрудничество: JRC IPTS в Севиля, Испания; Университет в Болоня, Италия; Университет Хумболт в Берлин, Германия; Полски институт във Варшава; Университет в Мисури, САЩ; Университет в Шанхай, Китай; Япония, Македония, Словения и др.</p> <p>13. Въвеждане на електронни платформи на списанията издавани в ИАИ; представяне в</p>	<p>код.</p> <p>9. Небалансиран личен състав на двата научно- изследователски отдела.</p>
--	--

<p>Интернет на електронен каталог на ЦСБ; ИАИ е издател с ISBN код.</p> <p>14. Разработване на собствена система за оценка на персонала и въведена кредитна система на докторантите</p> <p>15. Подобрена е материално техническата база и условията на труд в ИАИ.</p> <p>16. Предоставяне на достъп до бази данни за научна информация и осигуряване на информационно обслужване на учените от ССА.</p>	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Участие в Национална инфраструктура за изследване и иновации в земеделието и храните (RINA) - Научен комплекс за агроинформация, агроуправление и развитие на селските райони. 2. Организиране на практически курсове за обучение на фермери, съгласно издадени лицензии в ЦПО, ССА. 3. Разширяване на сътрудничеството с Аграрен университет и Нов български университет (нови програми). 4. Оптимизиране на възможностите за сътрудничество в рамките на Българската асоциация на аграрикономистите. 5. Засилване на консултантската дейност. 6. Участие в международни и национални проекти. 7. Повишаване на квалификацията на персонала и кариерно развитие на на академичния състав. 8. Задълбочаване и разширяване на научно-информационното обслужване на аграрния и бизнеса в селските райони. 9. Активното включване на младите учени в организиране и участие в научни форуми (семинари, кръгли маси и конференции). 10. Засилване на обмена на млади 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатъчно финансиране (заплати, командировки, средства за анкети, библиотечно-информационна дейност). 2. Недостатъчен бюджет за научните изследвания. 3. Демотивация на персонала в резултат от ниското заплащане и затруднено привличане на нови кадри. 4. Нарушена приемственост както при академичния, така и при информационно-библиотечния персонал.

<p>учени по Еразъм +.</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Активно сътрудничество с асоциациите на земеделските производители и доразвиване на партньорство с бизнеса . 12. Изградени са работещи партньорства с национални и мултинационални компании работещи в земеделието – Синджента, ЕС ПИ Консулт и др. 13. Изграден е административен капацитет за подготвяне на проектни предложения. 14. Възстановяване на мрежата по проекта НАНИКО и възобновяване на методичната функция на ЦСБ спрямо библиотечните звена на ССА. 15. Създаване на репозитариум-научен ел. архив на ССА за съхраняване на научните трудове на учените и онигуриране на лесен достъп до тях. 	
--	--

2.1. ОРГАНИЗАЦИЯ И РАЗВИТИЕ НА ИНСТИТУТА

Развитието на ИАИ следва да продължи да се основава на разширяване на изследователския потенциал за съвременни аграрно-икономически изследвания и консултантска дейност и усъвършенстване на библиотечно-информационното обслужване отговарящо на потребностите на МЗХГ, ССА и земеделските производители. В рамките на изтеклия мандад се осъществи институционално обединяване на научноизследователската с информационно-библиотечната и издателската дейност.

Особено внимание следва да се отдели върху развитието на отдел „Икономика и управление на земеделието и хранителните вериги” и ЦСБ. Във връзка с подбръване организацията и развитието на института се предвиждат следните дейности:

- 2.1.1. Да се координира поддържането на база данни за статистическа и друга информация за нуждите на Института.
- 2.1.2. Да се създаде възможности за съхранение на опита, традициите и знанието в рамките на ИАИ. Съхранение на Центъра за икономически анализи (САРА), както и формиране на Център за моделиране на социално икономическите процеси /ЦЕМОС/ в земеделието и селските райони.
- 2.1.3. Да се развие Научен комплекс за агроинформация, агроуправление и развитие на селските райони, проект RINA.
- 2.1.4. Да се разшири дейността на Консултативния съвет към ИАИ.
- 2.1.5. Да се продължи участието на ИАИ в програми и проекти за финансиране, извън ССА.
- 2.1.6. Възстановяване на мрежата по проекта НАНИКО и възобновяване на методичната функция на ЦСБ спрямо библиотечните звена на ССА.
- 2.1.7. Създаване на репозитариум-научен електронен архив на ССА за съхраняване на научните трудове на учените и осигуряване на лесен достъп до тях.

Таблица 3 **План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.1.**

Дейност/години	2018	2019	2020	2021	2022
2.1.1.					
2.1.2.					
2.1.3.					
2.1.4.					
2.1.5.					
2.1.6.					
2.1.7.					

2.2. РАЗВИТИЕ НА КАДРОВИЯ ПОТЕНЦИАЛ

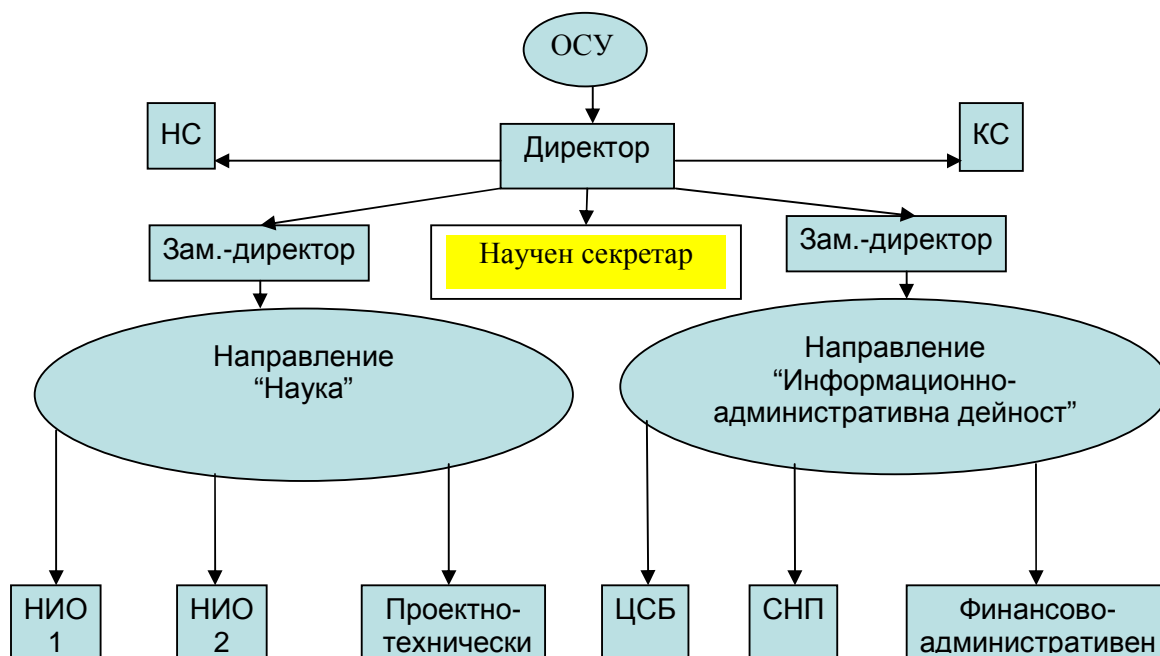
Състоянието на наличния персонал към 01.01.2018 г е 54 физически лица (53 щатни бройки), като разпределението по категории е следното: професори – 6 бр.; доценти – 5 бр.; гл. асистенти – 3 бр.; асистенти – 3 бр.; администрация – 12 бр.; ЦСБ – 9 бр.; специализирана периодика – 7 бр.; висококвалифициран обслужващ персонал – 9 бр.

Във връзка с развитието на кадровия потенциал е необходимо следното:

- 2.2.1.** Да се оптимизира щатния състав на института, като числеността на персонала достигне 67 щатни бройки, с приоритет назначаване на млади научни работници. Увеличаване на академичния състав на 25 души и на персонала в

информационното и издателското направление с 5 човека. В тази е необходимо разделяне на функциите на научен секретар и зам.директор по науката.

Фигура 2 Организационна структура на ИАИ за периода 2018-2022 г.

2.2.2. Да се продължи годишна атестация на целия персонал на ИАИ с разработената методика за оценка на персонала.

2.2.3. Да се подобри и диференцира заплащането на труда на всички категории персонал.

2.2.4. Да се продължи обучението за повишаване на квалификацията и преквалификация на целия персонал.

2.2.5. Да се осъществяват мероприятия за подобряване на микроклимата в колектива на ИАИ (тийм билдинг, неформални срещи и др.).

2.2.6. Да се насърчава израстването на академичния състав чрез активно включване в специализации, семинари, конференции, кръгли маси и други форуми.

2.2.7. Да се разработят индивидуални програми за академично развитие на постдокторанти в Института в съответствие с новите изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Таблица 4 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.2.

Дейност/години	2018	2019	2020	2021	2022
2.2.1.					
2.2.2.					
2.2.3.					
2.2.4.					

2.2.5.					
2.2.6.					
2.2.7.					

2.3. РАЗВИТИЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Научноизследователската дейност в ИАИ за периода 2018-2022г. следва да се развива в съответствие с националните и европейските приоритети.

2.3.1. Развитие на конкурентноспособно земеделие и увеличение на доходите за подобряване качеството на живот в селските райони чрез.

Разработване на проекти за оценка на икономическия и социален ефект от прилагането на ОСП за мултифункционалното развитие на земеделието в селските райони.

2.3.2. Модернизирание на ОСП.

Адаптиране и прилагане на иновативни подходи и модели на управление, чрез които да се подобрят социално-икономическите и екологичните условия в земеделието и селските райони. В това число ще се включат и дейности по оценки на политиките, които оказват влияние върху доставката на екосистемни услуги и обществени блага.

2.3.3. Устойчиво земеделие и хранителни вериги

Разработване на подходящи подходи и модели за стимулиране развитието на иновативни и устойчиви хранителни вериги за задоволяване на разнообразните потребности на селските общности и бизнес по отговорен и етичен начин, като по този начин се насърчава устойчивият растеж и заетостта в селските райони.

2.3.4. Дигитализация на земеделието

Цифровизацията на земеделието и ниструментите на информационните технологии могат да играят ключова роля за растежа на селските райони чрез различни въздействия като повишаване на ефективността и конкурентоспособността, социално приобщаване, нови бизнес модели и възможности, модернизирание на услугите и обновяване на моделите на управление.

2.3.5. Внедряване на иновации и увеличаване на човешкия и социален капитал в селските райони.

В основни направления: 1) укрепване на икономиката и управлението на аграрните организации 2) аграрен маркетинг 3) развитие на селските райони 4) развитие на системите на знанието и иновациите посредством прилагане на иновативни бизнес модели и социална отговорност в селските райони.

Таблица 5 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.3.

Дейност/години	2018	2019	2020	2021	2022
2.3.1.					
2.3.2.					
2.3.3.					
2.3.4.					
2.3.5.					

2.4. ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ

През 2017 г. на основание чл.88, ал. 1, т. 6 от Закона за висшето образование, ИАИ получи акредитация по две докторски програми «Организация и управление (земеделие)» от професионално направление 3.7 «Администрация и управление» и «Икономика и управление (земеделие)» от професионално направление 3.8 «Икономика».

ИАИ е първият институт в рамките на ССА, който беше оценяван по новата критериална система за висшите училища, влязла в сила през 2016 г. След успешно преминаване на процедурата ИАИ получи много високи оценки и програмна акредитация по двете програми за 5 години. В института през 2015 г. беше разработена и внедрена собствена кредитната система при обучението на докторантите. Докторантите имат възможност за изява в организираните от института международни научни конференции като: 1) Българо-полска конференция, която се организира съвместно с Института по икономика на селското стопанство и продоволствието – Варшава; 2) международния форум „Аграрната икономика в подкрепа на земеделието”.

Друга възможност за изява на младите учени е участието им в традиционния вече стартирал от 2015г Ден на отворените врати „Аграрната наука в подкрепа на земеделието” с участието на научни институти от системата на Селскостопанска академия (ССА), базирани на територията на Софийска област. Вече втора година се организира докторантски семинар „Младите в аграрната наука“, на който се дава възможност да се дискутират достиженията на докторантите от различните институти.

В тази насока е необходимо да предприемат следните действия:

- 2.4.1. Да се разработи и внедри на Система за управление на качеството, съответстваща на ISO 9001:2015.**
- 2.4.2. Да се поддържа система за професионално развитие на асистентите (определяне на наставник/ментор)**
- 2.4.3. Да продължи организирането на научни конференции, семинари, специализирани курсове, научни форуми и др.**
- 2.4.4. Да се организира регулярен докторантски семинар на новоприетите докторанти**

Таблица 6 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.4.

Дейност/години	2018	2019	2020	2021	2022
2.4.1.					
2.4.2.					
2.4.3.					
2.4.4.					

2.5. РАЗВИТИЕ НА НАУЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА И МАТЕРИАЛНАТА БАЗА

2.5.1. Да се подобрят условията на труд в института

Привеждане на помещенията в съответствие с нормите на труд, ремонт на работните кабинети и книгохранилищата, подобряване на енергийната ефективност.

2.5.2. Да се осигури съвременен софтуер и хардуер с надеждна защита на информацията

2.5.3. Да се подобри инфраструктурата и условия за съхраняване на библиотечния фонд

2.5.4. Да се осигурят средства за обновяване на библиотечния фонд

2.5.5. Да се изгради научен комплекс за агроинформация, агроуправление и развитие на селските райони, проект RINA.

Таблица 7 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.5.

Дейност/години	2018	2019	2020	2021	2022
2.5.1.					
2.5.2.					

2.5.3.					
2.5.4.					
2.5.5.					

2.6. УКРЕПВАНЕ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ИНСТИТУТА

2.6.1. Да се разшири търсенито на източниците за външно финансиране (договори, спонсорство, дарителство и подпомагане от страна на бизнеса, правителствени и неправителствени организации и др.).

2.6.2. Да се разшири разработването на съвместни проекти в областта на обществените и селскостопанските науки с участието на представители на висши училища, научно-изследователски институти и заинтересовани страни в България и в чужбина.

2.6.3. Да се разработят нови съвместни бакалавърски и магистърски програми

2.6.4. Да продължи кандидатстването за финансиране по национални и европейски изследователски програми.

2.6.5. Да се организират курсове за обучение на фермери.

Таблица 8 План-график за изпълнение на дейностите по т. 2.6.

Дейност/години	2018	2019	2020	2021	2022
2.6.1.					
2.6.2.					
2.6.3.					
2.6.4.					
2.6.5.					